

Gnistan-priset och Årets Folkvätte!

– föreningen SARA delar ut två utmärkelser

Vid föreningen SARAs senaste årsmöte utsågs en kommitté som fick förtroendet att förbereda utdelningen av två utmärkelser. Den ena utmärkelsen – GNISTAN-priset – skulle gå till någon som genom sin praktik utfört berömvärda insatser ”i en anda av traditionell och ny vetenskap”. Det andra priset – Årets Folkvätte – skulle ges till en person som utmärkt sig för att hålla fast vid ett ”inskränkt mekanistiskt synsätt på människan och vetenskapen”. Kommittén har beslutat att ge GNISTAN-priset till terapeuten Iskra Yhrefors. Till Årets Folkvätte har utnämnts professor Dan Larhammar.

Med GNISTAN-priset vill vi belöna den som insett att en komplex sammansatt helhet som människokroppen eller ett ekosystem måste ses i sin helhet. Människokroppens komplexitet kräver hänsyn till energi och kemi i växelverkan, till nerv-, immun- och hormonsystemet. Kroppen påverkas av en kaskad av omgivningsfaktorer, där miljön och maten vi äter spelar en central roll ner på minsta cell, molekyl- och gennivå.

Vi har hämtat inspiration från det synsätt Albert Einstein hade när han klagade på ljusets (gnistans) sanna natur. Före Einstein hade det uppstått två skolor som bekämpade varandra. Den ena skolan betraktade ljuset som partiklar, materia som rörde sig i världsalldet. Den andra skolan stred för att ljuset är en vågrörelse. Einstein avgjorde frågan för eftervärlden, genom att hävda ljusets dubbelnatur – att det kan vara både partiklar och vågor.

Iskra Yhrefors får GNISTAN-priset

GNISTAN-priset ska uppmärksamma en person som på ett förtjänstfullt sätt tillämpar ett helhetstänkande och som i sin praktik använt kunskapen för att hjälpa andra.

Till det första mottagaren av GNIS-

TAN-priset har priskommittén utsett terapeuten Iskra Yhrefors från Södertälje. Genom att använda sig av olika ljusfrekvenser tillsammans med traditionell medicin och kunskapen om de subtila energicentrerna i kroppen, de så kallade chakrana, kan hon i många fall återbalansera patienter med kroniska sjukdomar till hälsa. Inte minst genom att ha tillägnat sig en stor erfarenhet och skicklighet har detta möjliggjorts. Iskra betyder för övrigt gnista! Föreningen SARA:s GNISTAN-pris utgörs av en komplett samling med alla hittills utkomna utgåvor av 2000-Talets Vetenskap. Vi framför våra varmaste gratulationer!

Dan Larhammar utses till Årets Folkvätte

Till Årets Folkvätte har kommittén utsett professor Dan Larhammar, Uppsala. Han får priset för sitt idoga arbete som grindvakt och för sitt sätt att stänga in den legitimerade hälsovårdens personal inom de mekanistiska vetenskapliga skrankorna. Genom sitt aktiva engagemang i föreningen Vetenskap och Folkbildning, den svenska utlöparen av skeptikerrörelsen, vars målsättning är att häckla sådant som man

Den första mottagaren av föreningen SARAs nyinstittade GNISTAN-pris är terapeuten Iskra Yhrefors. Hon får priset för sin helhetssyn i behandlingen av sina patienter.

anser vara pseudo- eller ovetenskap, har han bland annat initierat häxjakt på företrädare för ett alternativt synsätt på hälsa. I föreningens tidning Folkvätte, där Larhammar är en flitig skribent, drivs häxjakten på olik-tänkande till sin spets. Därmed har han bidragit till att skapa hinder för vetenskaplig utveckling i den mening som föreningen SARA lägger i begreppet – att skapa vetande. För priset Årets Folkvätte utgår av förstäligena skäl inget annat än det omnämmande du just nu läser.

Föreningen SARAs priskommitté

Vad är en vätte?

Ordet vätte kommer ifrån det fornnordiska ordet ”vaettr”, vilket kort och gott betyder ”övernaturligt väsen”. Vättar är enligt folktron underjordiska väsen som gärna bosatte sig under människornas boningar. De var tjuvaktiga och ansågs

kunna göra sig osynliga och förvända synen på folk. De föredrog att klä sig i grått. För att befrias från sådant otyg satte man ibland ut mat på så kallade vättehögar. Det förekommer även sägner om fredliga kontakter, exempelvis när en kvinna får bistå vid en förlossning, och blir rikligt belönad.

”De underjordiska” och det gotländska ”di sma untar jordi” är andra namn på vättarna. Vätterosen, *Lathraea squamaria*, är en lejongapsväxt. Den har på grund av sin underjordiska växtplats och sitt mystiska utseende (den saknar klorofyll) kopplats till vättarna.

Du kan läsa mer om Iskra Yhrefors i 2000-Talets Vetenskap nr 1/2006 samt i nr 2/2000. För att närmare studera Dan Larhammars insatser, se föreningen Vetenskap&Folkbildnings hemsida www.vof.se och www.bmc.uu.se/~dan/